

Nystart för byggstandardisering genom stärkt samverkan - SOU 2017:106

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) anser att väl utvecklade byggstandarder gällande såväl produkter som processer kan möjliggöra ett mer kostnadseffektivt byggande utan avkall på kvalitet, samt underlätta god konkurrens och transparens vid upphandling.

SKL tillstyrker förslaget om en särskild nationell samordnare för byggstandardisering, men anser att uppdraget bör omfatta en längre tid än två år och att uppdraget bör preciseras.

SKL tillstyrker förslaget om att ett nationellt myndighetsråd tillsätts för byggstandardiseringen. SKL anser dock att det även behövs ett byggstandardråd eller motsvarande som inkluderar byggbranschen.

SKL tillstyrker förslaget att ge tydligare villkor för regeringens medfinansiering av byggstandardiseringen inom SIS. SKL anser att medfinansieringen bör kopplas till konkreta mål.

SKL anser att de standarder som kopplas till lagstiftningen och som inte ligger på produktnivå bör vara översatta till svenska och vara fritt tillgängliga,

Sveriges Kommuner och Landstings synpunkter

Standarder och standardisering

Standarderna hanterar inte bara produkter utan kan även röra tjänster och hela processer. En svensk standard är en standard som antagits av något av Sveriges tre nationella standardiseringsorgan varav ett är Swedish Standards Institute, SIS,

Standardiseringsarbetet inom SIS sker i tekniska kommittéer som bygger på egenfinansiering och avgifter. De flesta standarder som SIS utvecklar är internationella (ISO-standarder) eller europeiska (EU-standarder). Endast 1-2% är nationella.

SKL uppfattar att uppbyggnaden av stuprörskaraktär med många tekniska kommittéer som berör bygg- och anläggning gör det svårt för de kompetenser som bör komma in på ett mer generellt plan att hitta en väg in i standardiseringsarbetet. Frågor kring den strukturella uppbyggnaden av arbetet med standarder bör ingå i den nationella samordnarens roll.

Det finns ett flertal väl utvecklade branschstandarder inom byggbranschen. De utgör frivilliga överenskommelser som hjälper till att skapa rutiner för hur man arbetar inom en viss bransch. SKL anser att den nationella samordnaren bör få i uppdrag att sammanställa en överblick av branschstandarderna och hur dessa kan samspela med standardiseringsarbetet i övrigt.

Beskrivning av branschen

Betänkandet fokuserar i beskrivningen av byggbranschen på byggföretagen och byggmaterialindustrin. Det mesta som byggs utförs på handlingar som olika konsulter upprättat, antingen åt byggherren eller åt byggtreprenören. Konsulterna är således en mycket viktig målgrupp för byggstandarder. Även byggherrens roll beskrivs sparsmakat och fastighetsägarens roll lyfts enbart som företeelse. Byggnadsnämndens tillsynsroll är inte belyst alls.

SKL anser att standardiseringsarbetet måste bedrivas med alla rollers behov, belysta från projektering till förvaltning/ombyggnad.

Betänkandet tar även upp frågan om kostnader för standarder utifrån de behov som Sveriges byggindustrier har, däremot inte för andra aktörer. Kostnader för standarder för mindre konsultfirmor, mindre byggherrar däribland mindre kommuners kan bli höga. Även Byggnadsnämnden kan behöva tillgång till standarder under byggprocessen och vid tillsyn. SKL anser att huvudregeln gällande standarder kopplade till lagstiftningen bör vara att de är översatta till svenska och fritt tillgängliga.

Kommitténs förslag

SKL tillstyrker förslaget om en särskild nationell samordnare för byggstandardisering. Det är ett omfattande arbete som bör kunna konkretiseras mer. SKL betonar vikten av att samordnaren har erfarenhet av och förståelse för byggbranschen och förordrar att

uppdraget bör omfatta en längre tid än två år för att konkreta resultat ska kunna uppnås.

SKL tillstyrker förslaget om att ett nationellt myndighetsråd tillsätts för byggstandardiseringen, men vill dock betona vikten av att samordning med branschens aktörer är grundläggande för ett framgångsrikt arbete.

SKL anser att det även behövs ett byggstandardråd eller motsvarande som inkluderar byggbranschen. Sammansättning och utformning av ett sådant råd bör ingå i den nationella samordnarens uppdrag.

SKL noterar att hösten 2017 lade Näringsdepartementet ner referensgruppen EU-Bygg vars funktion huvudsakligen var en samverkansgrupp inom byggstandardiseringen.

SKL tillstyrker förslaget att ge tydligare villkor för regeringens medfinansiering av byggstandardiseringen inom SIS och anser att medfinansieringen bör kopplas till konkreta mål. Förslag på hur dessa villkor skulle kunna byggas upp finns i Boverkets rapport 2015:41 - Förslag till utvecklade krav på standardiseringen inom byggområdet.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko
Ordförande